

Ministerie van Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Georganiseerde
Criminaliteit

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.justitie.nl

Ons kenmerk
5613945/09

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 30 september 2009
Onderwerp Reactie op het rapport 'In gesprek met slachtoffers van loverboys'
van Rood – Jong in de SP'

Algemeen

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van het rapport van Rood – jong in de SP, getiteld 'In gesprek met slachtoffers van loverboys'. De problematiek van pooierboys (mensenhandelaren) en hun slachtoffers betreft vaak schrijnende gevallen en heeft mijn onverminderde aandacht en die van het OM en de opsporingsdiensten. Ook andere diensten en instanties die te maken kunnen krijgen met deze problematiek, zoals scholen, zorginstellingen, gemeenten etc, trekken zich deze problematiek steeds meer aan en dat juich ik toe. Alleen met een gezamenlijke aanpak kunnen wij deze problemen structureel verminderen. Deze krijgt concreet vorm in de activiteiten van de Task Force aanpak mensenhandel.

Het rapport van Rood schetst een beeld van slachtoffers van mensenhandel die onvoldoende gehoord en geholpen worden door de betreffende instanties. In zijn algemeenheid onderschrijf ik dit beeld niet. Mijn ervaring is die van zeer betrokken en adequate professionals die, weliswaar in een ingewikkelde omgeving, een waardevolle bijdrage leveren aan de bestrijding van mensenhandel. De ernst van de problematiek is volstrekt duidelijk bij alle betrokken instanties, evenals de prioriteit van dit onderwerp.

Het rapport van Rood is gebaseerd op interviews met eenentwintig slachtoffers van mensenhandel. Rood geeft aan dat het mogelijk is dat zij vooral slachtoffers hebben gesproken die ontevreden waren. Het is dus onzeker of het om een representatief beeld gaat. Het rapport beschrijft hoe een van de eenentwintig geïnterviewden aan de balie van het politiebureau is weggestuurd toen zij aangifte wilde komen doen. Dit mag natuurlijk niet voorkomen, maar ik zou het betreuren als het beeld over het optreden van de politie hierdoor bepaald zou worden. Daar komt bij dat betrokkenheid van de politie goed is, maar dat voor het opsporingsproces ook enige distantie nodig is. De politie mag het slachtoffer niet te zeer beïnvloeden. Ik ga ervan uit dat de politie in zijn algemeenheid een goede balans weet te vinden. Dat neemt niet weg dat het aangifteproces voor een slachtoffer pijnlijk kan zijn en dat het uiteindelijk moeilijk is om tot een veroordeling inzake mensenhandel te komen.

Zoals u van mij gewend bent, zal ik in mijn reactie op het rapport verder spreken over pooierboys (dus mensenhandelaren) in plaats van loverboys. Hieronder volgt mijn reactie op de afzonderlijke aanbevelingen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Georganiseerde
Criminaliteit

Aangifte

- *Elke aangifte en melding van activiteiten van loverboys wordt opgenomen en onderzocht.*

De politie is verplicht een aangifte mensenhandel (dus ook van een slachtoffer van een pooierboy) altijd op te nemen. Dit staat in de aanwijzing mensenhandel van het OM en is dus onderdeel van het beleid. Een slachtoffer van mensenhandel kan in elke plaats in Nederland aangifte doen. De routing die een slachtoffer moet volgen wanneer men aangifte wil doen in een andere regio dan waar men slachtoffer is geworden, is te vinden op de website www.lover-boy.nl. Daar staat ook beschreven dat als het onverhoopt toch niet lukt om aangifte te doen bij het politiebureau, men altijd terecht kan bij het Expertisecentrum Mensenhandel/Mensensmokkel, dat vervolgens bemiddelt richting de politieregio. Een aangifte van een slachtoffer van mensenhandel dient altijd opgenomen te worden door een gecertificeerde mensenhandelrechercheur. Overigens kunnen slachtoffers (en anderen) ook anoniem een melding doen bij Meld Misdaad Anoniem.

Datum
30 september 2009

Ons kenmerk
561.3945/09

- *Meiden worden nooit weggestuurd bij het politiebureau voordat een intakegesprek heeft plaatsgevonden.*
Uit het rapport blijkt dat het is voorgekomen dat een van meisjes die aan het onderzoek hebben meegedaan, is weggestuurd aan de balie toen zij haar verhaal wilde komen doen bij de politie. Dit mag natuurlijk niet voorkomen en is ook niet in overeenstemming met het beleid. Naast de specifieke certificering van mensenhandelrechercheurs en prostitutiecontroleurs van de politie is in 2008 door de Landelijke Expertgroep Mensenhandel van de politie, waarin alle korpsexperts mensenhandel zitting hebben, een meer algemene training mensenhandel ontwikkeld die breed toepasbaar is binnen alle geledingen van de regiokorpsen. Deze module wordt door de korpsen veelvuldig gegeven aan politiepersoneel dat op straat werkzaam is en achter de balie zit.
- *Elk meisje dat aangifte of melding doet van loverboys krijgt een landelijke informatiefolder. In deze folder is in ieder geval informatie te vinden over slachtofferhulp, opvangplaatsen, de procedure rondom aangifte, het schadefonds geweldsmisdrijven, schuldhulpverlening, psychologische hulpverlening en reïntegratie.*

Het is belangrijk een slachtoffer voor te lichten over de procesgang en de mogelijkheden om hulp te krijgen. Dit staat ook beschreven in de aanwijzing mensenhandel. Daarbij zijn reeds goede hulpmiddelen voorhanden, zoals de website www.lover-boy.nl die informatie geeft over het contact met de politie en het verdere traject. Het is dan ook niet nodig hiervoor een aanvullende folder te ontwikkelen.

Om voor slachtoffers van mensenhandel de mogelijkheden te vergroten om gebruik te maken van het Schadefonds Geweldsmisdrijven en Slachtofferhulp Nederland, is door de Task Force aanpak mensenhandel onlangs nog een plan van aanpak opgesteld dat nog in 2009 zal worden uitgevoerd.

Vertrouwen in de politie

- *De politie is in staat om bescherming van het slachtoffer te versterken. Er moeten genoeg opvangplaatsen zijn (zie Opvang). Meiden moeten vanuit het politiebureau direct naar een hulpverlenende instantie kunnen. Het steunpunt jeugdprostitutie speelt hier dan een rol in. Soms zullen meiden overtuigd moeten worden, maar uiteindelijk kan het wel eerder een aangifte en een veroordeling tot gevolg hebben.*
Een aangifte mensenhandel dient altijd te worden opgenomen door een gecertificeerde mensenhandelrechercheur. Deze specialisten zijn getraind in de omgang met slachtoffers. Of een slachtoffer al dan niet aangifte wil doen, moet een vrije keuze blijven.

Op het onderdeel opvang kom ik later in deze reactie terug. CoMensha is per 1 januari 2009 gestart met de registratie van jeugdprostitutie. Via een speciale gesloten website is een registratiesysteem ontwikkeld waarop hulpverleningsinstellingen jeugdprostitutie kunnen melden. Met de deelnemende organisaties zijn door Comensha convenanten afgesloten.

Het Expertisepunt Jeugdprostitutie van Movisie ondersteunt de ontwikkeling van de integrale ketenaanpak jeugdprostitutie en verzorgt kennisontwikkeling en kennisoverdracht. Het Expertisepunt fungeert als vraagbaakfunctie voor lokale en provinciale overheden, beleidsmedewerkers, onderzoekers en professionals werkzaam in preventie, hulpverlening, opsporing en vervolging van jeugdprostitutie. Daartoe is de website www.jeugdprostitutie.nu opgezet waarop informatie is te vinden over onderzoeksrapportages, organisaties, projecten en nieuwe ontwikkelingen in de aanpak van jeugdprostitutie, maar ook informatie over good practices op het gebied van preventie, hulpverlening en opsporing en vervolging bij jeugdprostitutie. De invulling van steunpunten jeugdprostitutie verschilt per regio. Een steunpunt kan zijn ondergebracht bij een Steunpunt Huiselijk Geweld, bij de GGD of bijvoorbeeld het Advies- en meldpunt Kindermishandeling.

- *Naast rechercheurs mensenhandel wordt politiepersoneel dat als eerste in contact komt met slachtoffers mensenhandel (zoals baliemedewerkers) getraind in communicatie met slachtoffers en kennen zij de interne route naar intake en aangifte.*
Dit is reeds gebeurd, zie de eerdere toelichting op dit punt.
- *Een mannelijke en vrouwelijke rechercheur doen de intake en aangifte gezamenlijk, tenzij het slachtoffer het anders wil.*
Het geniet de voorkeur dat een slachtoffer gehoord wordt door een mannelijke en een vrouwelijke rechercheur gezamenlijk. Wanneer het contact tussen slachtoffer en rechercheurs niet goed verloopt, kan een slachtoffer verzoeken om een andere politieagent(e).
- *Na de aangifte is de politie verantwoordelijk voor het behoud van het contact met het slachtoffer. De politie houdt het slachtoffer op de hoogte van alle vervolgstappen en ontwikkelingen. Het contact mag niet verwateren.*
Elk parket van het OM heeft een eigen slachtofferinformatiepunt. Slachtoffers kunnen telefonisch contact opnemen voor vragen over hun

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Georganiseerde
Criminaliteit

Datum
30 september 2009

Ons kenmerk
5613945/09

aangifte en vervolgens over het verloop van hun strafzaak. (De contactgegevens van alle slachtofferinformatiepunten staan per medio juli op de website van het Ministerie van Justitie)

Sinds de zomer van 2008 is een pilot vernieuwd slachtofferloket gestart. Op het vernieuwde slachtofferloket werken de politie, Slachtofferhulp Nederland en het Openbaar Ministerie samen. Het doel van dit vernieuwde slachtofferloket is dat slachtoffers nog maar bij een punt terecht hoeven voor hun vragen gedurende het strafproces en de executie. De pilot is gestart in vier steden, namelijk Utrecht, Breda, Amsterdam en Maastricht. De belangrijkste taken die vanuit het slachtofferloket worden uitgevoerd zijn: informatieverstrekking, schaderegeling, schriftelijke slachtofferverklaring en spreekrecht, voegen en zittingsbegeleiding. Wanneer het strafproces het toelaat, houdt de politie het slachtoffer op de hoogte van de ontwikkelingen. De politie vormt ook vaak de verbindende schakel tussen slachtoffer en overige instanties (zoals OM of hulpverlening)

- *De alarmknop die meiden tijdens hun werk kunnen gebruiken, dient in verbinding te staan met het dichtstbijzijnde politiebureau. Als er gebruik wordt gemaakt van de alarmknop, dient de politie altijd onmiddellijk een bezoek te brengen aan het desbetreffende prostitutiegebied.*
Het werk in de prostitutiebranche is in Nederland een legaal beroep, dat zelfstandig beoefend kan worden. In de prostitutiegebieden wordt regelmatig door de politie gecontroleerd. In sommige prostitutiegebieden zijn door exploitanten alarmknoppen geïnstalleerd. Op een melding via deze alarmknoppen zal dan ook in eerste instantie de beheerder of exploitant moeten reageren. Wanneer er sprake is van een strafbaar feit, dient de beheerder of exploitant hiervan melding te maken bij de politie. In noodsituaties kan men een beroep doen op 112.

Opsporing en vervolging

- *Een onderzoek moet ook kunnen worden gestart zonder aangifte, maar door stapeling van signalen. Alle signalen over mogelijke loverboys moeten leiden tot actie. Potentiële verdachten moeten in de gaten worden gehouden. Via diverse wegen komen bij politie signalen binnen, deze informatie dient te worden verzameld zodat een loverboy als verdachte kan worden aangemerkt. Bij voldoende signalen dient de politie de verdachte vervolgens streng in de gaten te houden. Deze stapelmethode is bekend, maar moet worden uitgebreid, er dient sneller en vaker een onderzoek te worden gestart na binnengekomen signalen.*
De genoemde stapelmethode is een goede methode om zonder aangifte toch tot een zaak te komen. Deze methode van informatiegestuurd opsporen is beschreven in de Aanwijzing Mensenhandel van het OM en wordt in de praktijk toegepast voor zover de capaciteit dat toelaat. Hoewel deze methode tijdrovend is, worden er goede resultaten mee behaald.

Signalen die bij de politie binnenkomen, worden binnen de regio en door het landelijke Expertisecentrum Mensenhandel/Mensensmokkel gebundeld en geanalyseerd. Deze informatie wordt vervolgens weer uitgezet naar de regio's, die de onderzoeken draaien.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Georganiseerde
Criminaliteit

Datum
30 september 2009

Ons kenmerk
5613945/09

Op diverse plaatsen in het land wordt onder regie van de Task Force aanpak mensenhandel geëxperimenteerd met een dadergerichte aanpak van pooierboys, die in de gaten worden gehouden en gehinderd waar dat kan.

- *De Eindhovense aanpak wordt landelijk ingevoerd. Deze aanpak sluit aan op de stapelmethode, maar gaat verder door middel van preventief aanspreken. Bij de Eindhovense aanpak wordt de betrokkene regelmatig confronterend toegesproken, uit de anonimiteit gehaald en in beeld gehouden. Daarnaast is er iemand die zich om het betrokken meisje bekommert.*

De aanpak zoals in Eindhoven wordt toegepast is nog in ontwikkeling. Zoals hierboven beschreven, betreft het nog experimenten, ook elders in het land. Deze worden gemonitord door de Task Force aanpak mensenhandel.

De uitvoering van de bestrijding van mensenhandel wordt uitgevoerd volgens het door de politie beschreven referentiekader mensenhandel. In de Landelijke Expertgroep Mensenhandel van de politie wordt expertise uitgewisseld en goede praktijken met elkaar gedeeld.

- *Een loverboy die in de gevangenis heeft gezeten moet na vrijlating in de gaten worden gehouden door de reclassering (langdurig reclasseringstoezicht). Dit om te voorkomen dat daders weer de fout in gaan en meiden weer in handen vallen van een loverboy.*
Reclasseringstoezicht aan pooierboys kan worden opgelegd door de rechter, het OM en ook door DJI. Het toezicht wordt afgestemd op het risico van overtreding van de voorwaarden. Pooierboys voor wie een strikte controle noodzakelijk is, worden intensiever gevolgd, zodat signalen van terugval en dreigende recidive tijdig worden gesignaleerd en direct kan worden ingegrepen.

Bij pooierboys is doorgaans sprake van een intensief behandelings- en/of begeleidingsprogramma in combinatie met toezicht. De meest intensieve vorm van toezicht bestaat uit onverwachte controlebezoeken, een hoge gespreksfrequentie met de justitiabele, veel controle van behandel- en zorguitvoerders en de inzet van elektronische controlemiddelen. In het kader van de begeleiding en het toezicht van een delinquent wordt ook veelal intensief contact onderhouden met het sociale netwerk, behandelaars, politie en eventueel werkgever.

Controle

- *De politie moet regelmatig en intensiever controleren bij prostitutie en proberen te achterhalen of meiden er al dan niet gedwongen werken. Dit ook om het vertrouwen te wekken. Belangrijk hierbij is dat er waar meerdere meisjes samenwerken ze individueel worden gecontroleerd, dat controles uitgevoerd worden in burgerkleding om zo de afstand naar het meisje te verkleinen en dat pas als er een vertrouwensband is opgebouwd, er confronterende vragen worden gesteld.*

In het referentiekader mensenhandel van de politie is opgenomen dat in de prostitutiegebieden frequent en zonder dat dat voorafgaand kenbaar wordt gemaakt, maar in ieder geval zes keer per jaar gecontroleerd moet worden. Bij de tweede evaluatie van de opheffing van het bordeelverbod en door bijvoorbeeld de rapportage 'Schone Schijn' over misstanden in de

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Georganiseerde
Criminaliteit

Datum
30 september 2009

Ons kenmerk
5613945/09

vergunde prostitutiesector is gebleken dat de prostitutiecontroles niet altijd diepgaand genoeg zijn geweest en niet voldoende in staat zijn geweest de problemen zichtbaar te maken. De maatregel 'versterking toezicht prostitutiesector' is dan ook vastgesteld door de Task Force aanpak mensenhandel. Verder is dit een belangrijke overweging om te komen tot het wetsvoorstel 'Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche'. Bij controles denk ik overigens niet alleen aan de politie maar ook de gemeenten hebben hierin een taak in het kader van bestuurlijk toezicht.

- *De politie moet tijdens een controle waaruit blijkt dat een meisje mogelijk slachtoffer is van een loverboys, aansturen op het doen van aangifte. De politie deelt dan standaard aan ieder meisje een folder uit waarop puntsgewijs kenmerken van gedwongen prostitutie te vinden zijn (bijv. mishandeling, chantage, geld afgeven aan pooier, emotionele manipulatie). Dit om het meisje bewust te maken van het feit dat zij mogelijk een slachtoffer van mensenhandel is en dat ze hier aangifte van kan doen. De politie moet uitleggen wat de mogelijkheden zijn en het verdere traject, een goede informatievoorziening is daarbij van groot belang.*

Op de werkwijze van de politie in het controle- en aangiftetraject ben ik in het voorgaande reeds ingegaan. Hierop zou ik nog willen aanvullen dat de politie zich ervan bewust is dat met zaken als het uitdelen van een kaartje met informatie aan een mogelijk slachtoffer, zeer voorzichtig omgesprongen moet worden. Het kan een slachtoffer ook in een benarde situatie brengen wanneer het kaartje bijvoorbeeld gevonden wordt.

Opvang

- *De wachtlijsten voor (acute) opvang slachtoffers worden weggewerkt.*
- *Er moeten zo snel mogelijk ruim voldoende opvangmogelijkheden speciaal voor slachtoffers van mensenhandel komen, verspreid over het hele land. Een dergelijk diagnostisch opvangcentrum behoort minimaal 60 plaatsen te bieden voor slachtoffers van mensenhandel, eengerelateerd geweld en huiselijk geweld, waaraan een politiemans/vrouw en psychiater verbonden zijn.*

Voor slachtoffers van pooierboys bestaat een speciale opvangvoorziening van Fier Fryslân, genaamd 'Asja'. In zijn algemeenheid bestaan er voor slachtoffers van mensenhandel te weinig adequate opvangplaatsen. Daarom komt er een pilot categorale opvang voor slachtoffers van mensenhandel. Ook slachtoffers van pooierboys zullen hier terecht kunnen. De pilot heeft een looptijd van 2 jaar.

Als een slachtoffer van pooierboys in verband met opvoed- en opgroei-problematiek een indicatiebesluit voor jeugdzorg heeft, dan kan zij in de jeugdzorg terecht. Sommige open en gesloten jeugdzorgaanbieders hebben specifiek aanbod voor meisjes.

- *Slachtoffers van mensenhandel mogen nooit in dezelfde inrichting worden ondergebracht als daders. Nu komt het wel eens voor dat slachtoffers uit noodzaak (gebrek aan opvangplaatsen) opgevangen worden in een justitiële inrichting.*

Vanaf 1 januari 2008 is het mogelijk om slachtoffers van pooierboys binnen de gesloten jeugdzorg te plaatsen, als zij een indicatiebesluit jeugdzorg en een machtiging gesloten jeugdzorg van de kinderrechter

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Georganiseerde
Criminaliteit

Datum
30 september 2009

Ons kenmerk
5613945/09

hebben. De Minister voor Jeugd en Gezin heeft u met de brief van 7 juli jl.¹ geïnformeerd over de opbouw van de capaciteit van gesloten jeugdzorg. Bovendien heeft de Minister voor Jeugd en Gezin u daarin mede namens mij geïnformeerd dat er vanaf 1 augustus 2009 geen jeugdigen met een machtiging gesloten jeugdzorg meer in een justitiële jeugdinrichting worden geplaatst. Daders en slachtoffers komen daarmee in verschillende instellingen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Georganiseerde
Criminaliteit

Datum
30 september 2009

Ons kenmerk
5613945/09

Onderwijs en voorlichting

- *In het onderwijs wordt aandacht besteed aan de problematiek rond loverboys. Speciale aandacht gaat naar de groep licht verstandelijk gehandicapte meiden in het VMBO en het Voortgezet Speciaal Onderwijs. Door middel van een preventieve aanpak worden potentiële slachtoffers weerbaarder gemaakt.*

De Staatssecretaris van VWS is verantwoordelijk voor het beleid op het gebied van seksuele gezondheid. Seksuele weerbaarheid is een van de centrale waarden binnen haar beleid, autonomie is een andere belangrijke. Het is belangrijk dat jongeren hun eigen wensen en grenzen – wat je wel of niet wilt – op het gebied van seksualiteit leren kennen, leren formuleren en daarnaar handelen. Met andere woorden ze moeten leren autonome beslissingen te nemen en weerbaar worden. Op deze wijze kan in meer gevallen mogelijk worden voorkomen dat zij te maken krijgen met problemen op het gebied van seksuele gezondheid als seksuele dwang, zoals in het geval van pooierboys. De staatssecretaris investeert hierin. Zo laat zij bijvoorbeeld via het ZonMw programma *Seksuele gezondheid van de jeugd* lespakketten voor jongeren ontwikkelen, die docenten kunnen gebruiken. Ook wordt in opdracht van de Staatssecretaris een campagne gericht op seksuele weerbaarheid ontwikkeld. Deze zal in 2010 van start gaan. Daarnaast is er aandacht voor seksuele dwang tijdens de spreekuren voor seksualiteitshulpverlening (Sense) en de website www.sense.info die de Staatssecretaris mogelijk heeft gemaakt. Dit is een aantal concrete voorbeelden van het beleid van de Staatssecretaris op het gebied van seksuele weerbaarheid.

De Minister van OCW heeft in het kader van het onderzoek naar het effect van de seksualisering van de samenleving onlangs in kaart laten brengen welke initiatieven bestaan om de seksuele weerbaarheid van jongeren te vergroten en wat daarbij de succes- en faalfactoren zijn. Deze inventarisatie, die ook initiatieven bevat op het terrein van de pooierboyproblematiek, is te downloaden via www.minocw.nl. De Minister heeft in zijn reactie op het onderzoek (kamerstukken 2008-2009, 30240, nr. 135) aangekondigd de kennis en inzichten uit de inventarisatie voor professionals beter inzichtelijk te willen maken. Ook heeft hij geconstateerd dat er binnen het onderwijs meer aandacht nodig is voor respectvolle omgang met (wensen en grenzen van) meisjes door jongens en voor mediawijsheid. Om dit te bewerkstelligen zoekt de Minister aansluiting bij het beleid van de Staatssecretaris van VWS en ondersteunt hij een aantal initiatieven in financiële zin. Over deze maatregelen wordt eind dit jaar in een beleidsbrief seksuele gezondheid van de bewindslieden

---

¹ TK 2008/2009, 29815, nr. 198.

van VWS nader ingegaan. Verder bieden ook de websites als www.seksuelevorming.nl en www.schoolenveiligheid.nl ondersteuning aan scholen door middel van een overzicht van bestaande methoden voor het onderwijs.

- *De politie pakt signalen van verontruste ouders en leraren adequaat op door een bezoek aan de school en het aanbieden van voorlichtingsprogramma's.*

Signalen dat er iets mis is met een leerling worden in eerste instantie opgevangen door ouders of leraren. Signalen van ouders en leraren worden door de politie gebundeld en gewogen. Per geval wordt de gewenste werkwijze door de politie bepaald. Verontruste signalen duiden echter niet altijd op activiteiten van pooierboys, er kunnen ook andere dingen aan de hand zijn met een leerling, dit is niet altijd zo eenduidig. Wanneer er aanknopingspunten zijn voor verder onderzoek, wordt dit door de politie in gang gezet. Bevindingen van ouders of leraren kunnen dan in een proces-verbaal worden opgenomen als onderdeel van de genoemde stapelmethode.

In veel regio's geeft de politie voorlichting op scholen over diverse onderwerpen. De politie is echter niet de enige aangewezen partij om voorlichting te geven op scholen. Ook de school zelf heeft daar een verantwoordelijkheid in, zoals hiervoor uiteengezet is.

- *Alle middelbare scholen worden jaarlijks op de hoogte gebracht van de mogelijkheden om binnen het onderwijs aandacht te besteden aan het fenomeen loverboys. Dit gebeurt door middel van een actuele voorlichtingsbrochure van Centrum School en Veiligheid. Daarin worden alle beschikbare lespakketten over loverboysproblematiek aangeboden, is een lijst te vinden met boeken, films en theatervoorstellingen over loverboys en worden cursussen aangeboden voor personeel.*
Scholen kunnen op de site van Centrum School en Veiligheid (www.schoolenveiligheid.nl) lesmateriaal en andere hulpmiddelen vinden omtrent het fenomeen pooierboys. Deze website wordt continu actueel gehouden. Er komt geen jaarlijkse voorlichtingsbrochure waarin deze informatie nogmaals wordt gepresenteerd.
- *Loverboyproblematiek wordt een vast onderdeel van seksuele voorlichting binnen het voortgezet onderwijs.*
Het onderwijs heeft op basis van de kerndoelen 34 en 35 voldoende ruimte om aandacht te besteden aan seksuele vorming en weerbaarheid, waaronder voorlichting over pooierboys. Het is de eigen verantwoordelijkheid van scholen om hier invulling aan te geven. Scholen kunnen op deze manier kiezen voor een aanpak die aansluit bij de behoeften, vragen en eventuele problematiek van hun leerlingpopulatie. Zoals hiervoor aangegeven zorgt de staatssecretaris van VWS voor interventies met betrekking tot weerbaarheid van jongeren die door scholen kunnen worden gebruikt.

Financiële situatie slachtoffers

- *De bekendheid van het schadefonds geweldsmisdrijven moet worden vergroot. Meisjes die aangifte doen krijgen een landelijke informatiefolder, waar ook informatie over het schadefonds is opgenomen. (zie aanbeveling aangifte)*

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Georganiseerde
Criminaliteit

Datum
30 september 2009

Ons kenmerk
5613945/09

- *Slachtoffers dienen vaker een schadevergoeding toegewezen te krijgen. Deze schadevergoeding moet door de veroordeelde loverboy betaald worden.*

Wanneer een slachtoffer in contact komt met de politie, wijst de politie het slachtoffer op de mogelijkheden om schadevergoeding te krijgen. Slachtoffers kunnen op verschillende manieren gecompenseerd worden voor het aangedane leed. Hiervoor kunnen zij een advocaat of een Juridisch Loket raadplegen, teneinde de juridische mogelijkheden in dezen te bezien. Kortdurende hulp, informatie, advies en doorverwijzing door het Juridisch Loket zijn gratis. Slachtoffers kunnen zich bijvoorbeeld voegen bij de strafzaak om op die manier een schadevergoeding te vragen aan de rechter. Verder bestaat de mogelijkheid een aanvraag te doen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Indien mogelijk wordt deze schade verhaald op de dader. Ook los van een eventuele schadevergoeding aan slachtoffers is het staand beleid om in een strafzaak mensenhandel financieel te redden, zowel ten behoeve van de bewijsvoering als ook met het oog op ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel. Deze mogelijkheden zouden beter onder de aandacht van slachtoffers gebracht kunnen worden. Hiertoe is een maatregel opgesteld door de Task Force.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Georganiseerde
Criminaliteit

Datum
30 september 2009

Ons kenmerk
5613945/09

Landelijk expertisecentrum jeugdprostitutie/loverboys

- *Alle bestaande hulpverlening, stichtingen, voorlichtingsinstanties en dergelijke die zich bezig houden met loverboypraktijken sluiten zich aan bij het expertisecentrum.*
- *Op de website van het expertisecentrum (www.jeugdprostitutie.nl) is een overzicht te vinden van alle aanpakken met betrekking tot loverboys. Dit overzicht bestaat reeds bij het Expertisepunt Jeugdprostitutie, dat hiervoor beschreven is.*
- *Het expertisecentrum beschikt over alle actuele cijfers en feiten met betrekking tot loverboys.*
Comensha verzamelt cijfers en feiten met betrekking tot slachtoffers van mensenhandel, waaronder pooierboys.

Term loverboys versus pooierboys

- *Hanteer altijd beide termen.*
Ik geef er de voorkeur aan de term 'pooierboys' te gebruiken omdat die verwijst naar het doel dat de mensenhandelaren voor ogen hebben, in plaats van de techniek die zij gebruiken (en waarnaar de term 'loverboys' verwijst).

Mede namens de Minister van OCW, de Minister voor Jeugd en Gezin en de
Staatssecretaris van VWS,

De Minister van Justitie,